

საუმაჯვილთ
 ეურნალი

შკირე წლოვანთათვის.

რედაქციისაგან

ომისაგან გამოწვეულ დაბრკოლებათა გამო ძალიან გა-
 საკირი გახდა ქალაქის შოვნა და ჟურნალ „ნაკადულის“
 რედაქცია სამწუხაროდ იძულებულია დაარღვიოს თავისი დაპი-
 რება, —ორივე გამოცემის (მცირე-წლოვანთა და მოზრდილთა-
 თვის) წლიურ ხელის-მომწერთათვის პრემიად იოსებ ყიფშიძის
 მიერ „სამეგრელოში შეკრებილ ზღაპრების“ მიწოდება. ამ
 წიგნის ნაცვლად მსურველთ შეუძლიათ მიიღონ ამორჩევით
 ერთ-ერთი წიგნი „ნაკადულის“ შემდეგ დასურათებულ გამო-
 ცემათაგან: „მიწის ძვრა და ცეცხლის მტკევეელი მთები“
 გ. ანთელიძისა; „ბავშვობა და სიყრმე“, ლევ ტოლსტოისა,
 თარგ. ნინო ნაკაშიძისა; „ნახატებიანი საყმაწვილო მოთბრო-
 ბები“ (ანდერსენის, ერ. სეტ. ტომპსონის, გ. ინსაინის და
 რ. კიპლინგის); „ორი მხატვარი“, მოთბრობა თარგ. დ. ავა-
 ლიანისა. მსურველთ ვთხოვთ მალე გვაცნობონ ამორჩეული
 წიგნის სათაური, რათა ეს წიგნი „ნაკადულის“ შემდეგ ნო-
 მერთან ერთად გაუგზავნოთ.

ნაკადულის ამ ნომრის გამოცემა უქალაქობისა და
 სტამბაში მომხდარ მომუშავეთა გაფიცვის გამო დაგვიანდა.

რედაქციამ მიიღო ზომები, რომ მომავალი წლიდან ჟურ-
 ნალისთვის საკირო ქალაქის მიღება უზრუნველჰყოს.

24

საქართველოს
ბიბლიოთეკა

მედიუმი

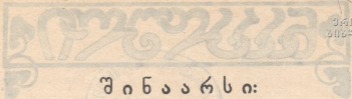
ფელიცადი მე-XI.

საქართველოს ბიბლიოთეკის
* № 18 *
საქართველო

სექტემბერი, 1915.

241

შინაარსი:

საქართველოს ბიბლიოთეკა

IX-69 იმპერიული

I— შინაარსი, —სურათი	1
II— „ნაკადულის“ მკითხველები:— 1, 2, 3 ღ 4—ცაცუნა, სეროცია, ენია ღ გიგა ჭელიძეები—ჭუთაისი;—5, 6, 7—ნინო, ვალოდია და ნატო წერეთლები,—ჭუთაისი;—8, 9, 10 ღ 11—რუსუდანი, ტომა, შალვა და ნიურა ედილაშვილები,—კახი	3
III—ფოთლების ცრემლები,—ლეკსი დ. ელიოზიშვილისა	4
IV—ჩვენებიანთ თებრო,—ნ. კეცხოველისა	5
V—სამი ძმისა და დევის არაკი,—სამეგრელოში ჩაწერილი ზღაპა- რი,—იოსებ ყიფშიძისა	10
VI—ანეტას თაიგული,—რარგმანი დ ე—სა	15
VII—კატა და მელია	19
VIII—ლოკოკინა,—თარგმანი ე. ა—ი.	17
IX—შემოწირულება	23
X—რებუსი და აღსნა	24

ფოთლების ცრემლები

აქვრს შინანი დღეები,
ბინდი გადგვრს არესა;
ღამ-ღამობითა ვერ ვამჩნევ
ცაზე ვარსკვლავს და მთვარესა.

სიუეითლე შემომეპარა,
ძალა წამერთვა ხელადა;
საცაა დედას მოვწუდები,
ძირს დავეშვები ხელადა...

ვიგონებ წარსულ დღეებსა,—
რომ ვძრიალებდი სეხედა;
გვერდით ჩიტები მიძღერდნენ
ლექსებს საამო სმებსედა.

ანდა ვერ ვაკვდები... საცაა
უნდა დავეწყო თვალები...
საქართველო, არე-მიდაძოვ,
მშვიდობით, გენაცვალები!..

დ. ელიოზიშვილი

ჩვენებიანთ თებრო.

ილა-ადრინანდ გააღვიძა დედამ თებრო. მუე ჯერ არც-კი ამოსულიყო; ქათმებს ფრთები ასლად შეეებრტუნათ, ნაკვის სროვადში კაკანებდენ, ფესებით გაფაციცებით ჰქექავდენ. ეტობოდა—ღამე გატარებულებს მოშივნოდათ და ჰირის

ჩასაკოკლო-სინებელი თითო მარცვალი ბეკრად უღირდათ.

სბოსთვის კი დედა მოემორებინათ და ჭინის ბომსე დაბმული გულამოსკენით ბლაოდა: უსმობდა დედა-ნიძას, მკგრამ ნიძა ასლა მინდორში იყო; თებროს დედას ადრინანდ მოეწველა, ქმრისთვის უნაში გაეტანებინა, და ასლა მოცლილ ნაწვეურალში გულმოდგინედ ბალახს სმოვდა, სალამოსთვის რმეს იტროვებდა.

აი, სწორედ ამ დროს გააღვიძა დედამ თებრო, რომელიც ფიცსლავ წამოსტა, დაიბანა ჰირი სახლის კვერდით მოჩუსჩუს-მოლიკლიკე წუაროსე და მხიარულ სტუნვით წამოვიდა სახლისკენ; გზაში კი ორჯელ-სამჯელ ქვა ესროლა ხეზე მჯადმარე ბელურას და საცოდავ, უგნებელ, გულკეთილ ჩიტუნას ტეუილ-უბრალოდ გული გადმოუქანა: „დაუმიხებდა ქვას, და როცა ძირს დაეცემოდა, თებრო გულ-ნატკენი გაიფიქრებდა: „ასლა ის ბელურა იქ რო მჯადარიყო, სომ ქვა უეწველად მოხვდებოდა და მოკვლავდი კიდევო.“

ცელქი იყო თებრო, ცელქი, გაჭირვებაში ბეკრ ტოლ-ბიჭს აჯობებდა სირბილში, თუ ხეზედ ასულაში. ასეთი იყო გარედ, მკგრამ სახლში კი ციბრუტივითა ტრიანლებდა; მხოლოდ როცა

დედას ჭხედავდა თვალთ, ბევრჯერ კაეჯიბრებოდა კიდევ სხეულსა და
 საქმეში. მეტადრე კაი სანახავი იყო თებრო, როდესაც დედას თო-
 ნეზე ჰმელოდა: ცეცხლისგან წითლად უღვიოდა ლოკები, იღებდა
 ვარცლიდან მჭადის გუნდას, კოსტად, კოპწიად აგუნდავებდა და
 მხიარულ დიმილით აწვდიდა დაღლილ დედას; ამ დროს თი-
 თონაც მოინდომებდა ცხელ თონეში მჭადის ჩაკვრას, აისვენებდა
 დიდ ქალივით თავშლით ნიკაპს და ჰირს, თავს გვერდით გა-
 დაიღებდა, ჰირველ რიკში სწრაფად მიაკრავდა და თან სიც-
 ხისგან შეწითლებულ ხელს ზედ დაჭებრავდა. თუ ჩავარდებოდა,
 ცოტა არ იყოს ეწუინებოდა. მაგრამ მის სიხარულს სახლვა-
 რი არა ჰქონდა, თუ მჭადის გუნდა თონეზე დადებოდა და
 დედის ჩაკრულ მჭადეზივით გამოცხვენებოდა.—ჩემი სჯობია, დე-
 და, შენ ჩაკრულ მჭადებსაო,—თითქმის ნიშან-მოკებით ეუბნე-
 ბოდა და სიხარულისგან ხტუნავდა. უუვარდა დედასთან ერთად
 მუშაობა. მარტოდ მუშაობა კი ჭირივით ეჯავრებოდა; მარტოდ
 საქმეს თავის დღეში გულს ვერ დაუდებდა.

ერთხელ დედა წინაქვილში წავიდა საუქვავის დასათვალ-
 ერებლად და თებროს კი ერთი ბადია სახალიფაფე ზურის
 ნარკვევი დაუტოვა — გაბრჩიო. ჰატარა ხანს გულმოდგი-
 ნედ არჩევდა, მაგრამ ძალე მოსწეინდა და გვერდით დაიდგა;
 უნდა გაერჩია კი, და აღარ იცოდა რა ექნა. მაგრამ როდის
 არ მოუგონია სერსი, ახლაც არ მოეგონა? სახე-გაბრწეინვე-
 ბული მივიდა კიდობანთან, ამოიღო ჩირი, ხორბალში ჩაფლა,
 გამოვიდა სახლიდან და მეზობლებში დობილებისკენ გაჰქუსლა.
 ჰატარა ხნის შემდეგ კარჩეულ-დაკვარკვარებული ხორბალი
 მოიტანა სახლში და დედაც ძალიან ასიამოვნა. ხან კი დამბ-
 ლებოდა და ამ შეცდომას უოველთვის დედის თვალწინ გამოის-
 უიდავდა.

ამ დილითაც ჰირ-დაბანილმა თებრომ დაუუარა ნაკმახი, ქათ-
 მებს აუშვანბო და მახლობელ ვენახში წაიუვანა; წიწილებს, ჯერ

ფრთა-შეუსწორებლებს, კვერცხის გულით გაუმსწინებლად და რაც საქმე განსაკეთებელი იყო, ეველა გააკეთა. პატარა ხნის შემდეგ დედამ დაუძახა თებროს:

— შეილო, თებრო!

— რა იყო, დედი?— გამოეხმაურა გამსიარულებული თებრო.

— აიღე ჭილობები ტახტიდან და გაძალე შვიან ალაგას. გუძინ ჰურს სძობა *) დააკლდა, და დღესაც უნდა ვახშოთ: კაი დღე გამოდის.

თებრომ განსკორება აღარ დაეცალა, შეცქერიალდა სახლში, აახვია ლამაზად ჭილობები, კოსტად გადაიდო მხარზე, გამოიტანა, გაძალა შვიან ალაგზე და ისევ შეცქერიალდა დედანთან, რომელიც გოდრიდან გარეცხილ სორბალს ჰკრეფდა. თებრო აქაც მიუშველა დედანს, იძის დანძარებით გამოიტანა სორბალი და თხლად გაძალეს ჭილობზე.

— დმერთო, შენი სახელის ჭირიძე, კაი დარები დაუეწე: გამოძკან ი კაცმა ეანა. ეგებ გამოვლევწოთ, თორემ ამის შეტიც აღარ გვაქს, შეილო!— თითქო შეილს შესწივლაო, ისე წარმოხსთქვა ეს სიტყვები თებროს დედამ.

— მართლა, დედა, მამა და გიორგა დღესაც შეიან, არა?

— ჰო, შეილო. ძალე სამხარი უნდა წაუღო, თორემ მზე სამუადღეზე სელად ამოიბენს.

თებროს უნდოდა ეთქვა, მეც წამიუვანე ეანაშიო, მაგრამ რადან გააწუბოდა, როდესაც ჰურს ეარაულობა უნდოდა, და ისევე გაჩუქება არჩია. დედა სახლში შებრუნდა, თებრო კი გამძლილ სორბალს მიუჯდა. ქათმებიც, თითქოს ამას უცდიდნენო, წამოვიდნენ კისერ-წაგმელებულიები სორბლისკენ. მაგრამ თებრო რას აკეთებდა,— ისეთ მოწონებულს წამოუსვამდა

*) ქართლში განსაკეთებელ, გასახუფთავებელ ჰურს გარეცხავენ ხოლმე, კვიზა და მიწა რომ გავსალოს, რომელიც კალოდან აძვეა, და შემდეგ მზევე აბზობ-აზრობენ.

ხოლმე ფურჩხს, რომ სულ დათორებს უბნეკდა. მხოლოდ ერთხელ, როცა ზურის მოსატყნად შევიდა სახლში, მაშინ მივიდა მესობლიანთ ბოლო-ჭრელა მამალი; ისიც კი მალე გააგდო და არავის დაამახებინა: „ქათმებს წყალი სწეურიანო“^{*}).

შუა დღისას დედამ სამხარი წაუღო ენაში ქმარ-შვილს, თებროს კი დაუბარა: „გრემც გენაცვლება დედის თვალები, ხორბალს გაუფრთხილდიო“.

ჰა, შუადღეპაც მოაწია. შუემ უხვად უწეალობა დედაძინას სსიკები. შედგა კრიაშული ჩიტ-ფრინველთა; კალიების ჭრიალი და თუ მოისძის და მამურალ მუშის ჰოპმის მოძახილი. თებროსაც დანცხოძია; გაბეზრეს კიდევ ქათმებმა: ერთს გააგდებდა—მეორე გამორობდა, მეორეს გააგდებდა—მესამე, და ასე უღვევლად. გულიც აღარ უდგებდა; ერთი დობილიც კი არ ეწვია: ვეელას მასავით საქმე აქვს. ისიც მოაგონდა, რომ ვენახში აღუბალი დამწიფებულყო, და ამის ფიქრმა ხომ მოსვენება აღარ მისცა. ჩაწითლებულ აღუბალის მოგონებაზე უნებლიედ ნერწევს ჰელაზავდა და თვალები იქითა რჩებოდა.

წავიგოდა, მაგრამ ეს ქათმები როგორ მოიძოროს—არ იცის. ზატარა ხანს ჩაფიქრდა: ეტუობოდა—რაღაცას იგონებდა. შეხეთ ამ კუდრაჩას—სახე როგორ გაუბრწეინდა; ტაშის შემოკვრით და „შენი გულისას“ მახილით სახლში შევარდა და იქიდან მთელი კალთა ნაკმაში გამოიტანა. ჰირდაჰირ საბძლისკენ გაიქცა და თან ქათმებს უძასდა. ქათმები მართლაც დაედევნენ და საბძლის გვერდით თებროსგან ძორთმეულ ნაკმაზს ხარბად კენკა დაუწევს. არც ისეთი უჭკუო იყო თებრო, რომ ნაკმაში ერთად დაეუარა; გაბნინა: უფრო დიდხანს მოუნდებინაო. ქათ-

^{*} როდესაც ხორბალს გაშლიან და მოყარაულე თვალს არიდებს, ქათმებს, რასაკვირველია, ეს წამი არ გამოუპარებათ და ხორბალს კენკვას დაუწყებენ: დამნახვი მესობელი კი ნიშან-მოკებითაც და შესატყობინებლად უძახის: „თებრო (ან სხვა ვინმე), ქათმებს წყალი სწეურიანო!“

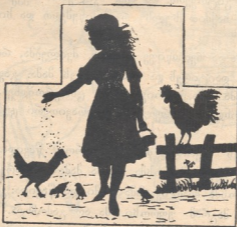
მები ნაკმაზის კენკვაში გაერთვნენ და გაფენილი სორბაღი არც კი აგონდებოდათ. თებრომ კი ვენახისკენ გაჭქუსლა წადილის ასასრულებლად...

ქათმებს მოსწუენდათ კენკვა და სორბლისკენ გამოეშურნენ; მაგრამ ამ დროს ვენახის კარიდან თებრო გამოსტა და მისმა „აქმა-აქმამ“ გააფოსო არამზადა, მოუსვენარი ქათმები.

ხელში ვეება კუნწულა ალუბალი ეჭირა და მხიარულად მოსტოდა; ახლბა კი გული დაიმშვიდა, წადილიც სომ აისრულა, დედის თხოვნაც არ დაარღვია; მიუჯდა მხიარულად სორბალს და თან მწიფე ალუბლით ზირს ისველებდა: „რა კარგი მოკონილია ეს ალუბალი“, დრო გამოშვებით გაიფიქრებდა, როდესაც შეტად ტკბილი შეჭხვდებოდა.

ბეგრი ამბები კიდევ გაშიგონია თებროზე, მაგრამ ამას კვლავ გაიშობთ.

6. კეცხოველი.

სამი ძმისა და ღვივის არაპი.

სთავილბ ერთი ხელმწიფე და მას ჰყოლია სამი შვილი; სამივე ერთი ძეგორესე უკეთესი შესახედავად. ხელმწიფემ იგორძნო სიკვდილის მოახლოვება, მოიწვია სამივე შვილი და უთხრა მათ: „ძე რთ ვეკვდები, ამას თქვენც კარგად ხედავთ, მაგრამ სიკვდილამდის ერთი რამე შექვეს თქვენთვის დასახარებელი და კარგად დაიხსომეთ, რასაც დაგიბარებთ: ჩემი სამეფო დიდა და ფართო, მინდორი და ტყე თანაბარი, მთა და ბარი — თანასწორი. უკვლავფერი ნახეთ, მაგრამ არ გაგიწერეთ ღმერთი, და ჩემ სახლთან რო ტყე არის, იმ ტყეში სახადიროდ არ შეხვიდეთ; მატყვი უცით ერთმანეთს, გიუვარდეთ ერთმანეთი; გაჭირების დროს ესმარებოდეთ ერთი-ძეგორეს და სიცოცხლეს ნუ დაზოგავთ კარგი საქმისთვის; ჩემ ქონებას განუყოფლად გიტოვებთ, და აბა, შვილებო, თქვენ იცით, თუ თქვენი ცუდი საქმით სულს არ წამიწეუძდეთ და სიუვარულით იცხოვრებთ.“

სთქვა ესა და ხელმწიფე მოკვდა. შვილებმა, როგორც შეშენოდა, ისე დაიტოვეს და დაასაფლავეს მამა. გავიდა ბევრი ხანი. შვილებმა მამა გამოიკვლოვეს. ცხოვრობდნენ, როგორც მამისაგან ჰქონდათ დაბარებული, და არავითარი ცუდი მათ არ შესვედრია.

ერთ დღეს უფროსი მმა სახადიროდ წავიდა. წასვლის დროს საშვალმა და უძვროსმა მებმა მამის დაბარებული გაახსენეს. უფროსმა მამა შეკახმა რამი და წავიდა. გავიდა ერთი დღე, ძეგორე, მაგრამ უფროსი მმა არ გამოხნდა. ვერ კიდევ იძედს არა ჰკარგავდნენ ხელმწიფის შვილები და ეოველ დღეს ელოდნენ, მაგრამ არ იქნა მისი მოსვლა. მამის საშვალი მმა

გაედევნა უკან და სასლში მარტო უმცროსი-ღა დარჩა. ამხანაგ უუურა რამოდენიმე დღე, და როდესაც არც ერთი მობრუნდა და არც შეორე, გადასწვიტა ძმების სამებრად წასვლა. მიაწო-
 ვველაფერი სასლში, შოადგა რაშს უნაგირი, მობრუნდა წაღმა და წავიდა. ის მაძინევი მიხვდა, თუ საით წავიდნენ მისი ძმები და ტეისაკენ მოუქნია რაშს. როდესაც მიუხსლოვდა, მაძინევი იცნო თავის ძმების ფეხის დანადგამი. დაჭკრა რაშს მათრახი და თვალის დანამხამებამი შუაგულ ტეეში გაჩნდა. ისეთი სიბ-
 ხელე იყო ტეის გულში, რომ თვალთან თითს ვერ მიიტანდი; მაგრამ ისეთ რაშსე ივდა ვაკი, რომელიც თვალეზიდან ცეცხლს აფრქვევდა და მისი შუქით გზას ინათებდა ხელმწიფის შვილი.

იარა ერთი დღე, იარა შეორე, ბევრი იარა, და აჭა ბოლოს, სამი წლის შემდეგ, შორს თვალის მისაწლომსე

34105000
34105000

ვეპყის თავის ტოლს სინათლე დაინახა. ვაჟს იმედი მიეცა, დაჰკრა რაშს მათრახს და ქარივით ჩქარა ერთი დიდი მინდორის შუაში შეირბინა. ამ მინდორში ისეთი სინათლე იყო, ისეთი, რომ ჯერ თვალი ვერ გახსილა, მაგრამ, როდესაც თვალი შეახვია, საარაკო რაჟე ნახა: ამ მინდორში ერთი ოდა დგას და იქიდანაა, რო სინათლე ვეკლავფერს ეფინება. შვეიდა უზომი, „ეი, მანწინძელო!“ დაიძახა ერთხელ, მეორედ, მესამედ, მაგრამ შენი თავი არ მომიკვდეს, იმის მეტი არავინ სორციელმა მას ზასუსი არ გასცა. მაშინ გადმოხტა რაშიდან, მიაბა ხეს და თითონ აივანზე ავიდა. მიიხედა-მოიხედა, მაგრამ ვერავინ ნახა. დაიარა ვეკლა ოთახები და ბოლოს ერთ დაკეტილ ოთახს მიაღება. დააკაკუნა, მაგრამ ზასუსი ახლაც არავინ მისცა; მიაწვა კარს, ვერ გაბლო; მოუვიდა

გული, ჰკრა ფესი კარსა და ნაფოტებად აქცია. შვეიდა ოთახში და დაინახა—საარაკო რაშ ლამაზი, შვეთუნახავის შხგავსი ქალი ზის და ტირის. ვაჟი მიუახლოვდა. ქალმა დაინახა რა ხელმწიფის შვილი, ტირილს თავი დაანება. ცოტა ხანს ასე მუნჯივით უცქერდნენ ერთმანეთს და ბოლოს ვაჟმა ჰკითხა:

— ვინა ხარ შენაო?

— მე ზღვის ხელმწიფის ქალი-შვილი ვარ, და ახლა დევსა ვეპყარ დაჭერლიო.

— სად არის ის დევიო?—ჰკითხა ვაჟმა.

— ახლა საზადიროდ წავიდა; ალბად მალე დაბრუნდება და ცუდ დღეს დაგაუენებსო, —უთხრა ქალმა.

— ნუ გეშინია: ის შე ვერაფერს დამაკლებს; იმის ზღვრის სეირს განვეწეო, — უთხრა ვაჟმა.

— ვაი, შენ იმას ვერაფერი დააკლო. ამ დღეებში ვილაც იყო — ორი უმაწვილი მოვიდა; დევმა ორივე მოჭკლა და სახლის ქვეშ უსვენია. არც შენი მოსვლა განეხარდება იმ წყეულს, და კოსოვ — ან დაიძალო, ან უკანვე წახვიდეთ, — შეეხვეწა ქალი.

ვაჟმა დაუხოქა წინ და სამაგიეროდ უთხრა: — თუ შენ ჩემ ცოლობასე უარს არ იტყვი, აქედანაც წაგიყვან, დევსაც მოუკლავ და ჩემ ძმებსაც გაუაცოცხლებინებ შენ მომტაცებელ დევსაო.

ქალი დასთანხმდა. ძლიერ ეწუინა, როდესაც გაიგო, ეს მკვდრები რო ამ ვაჟის ძმები უოფილან. უმცროსმა ძმამ აძოასხვენა მისი ძმები ზევით ოღამი, დასხვენა ლოკის და აივანზე გავიდნენ ორივე — ცოლი და ქმარი. უცებ ერთმანეთს გადაესვივნენ, და ერთმანეთს რო ეაღერებოდნენ, დაინახეს, დევი მავ მიწას სთხრის და მოდის. შევიდა დევი ეზოში, და რაში რო დაინახა, შეჰმა მოუნდომა. ვაჟმა აივნიდან გადასძახა: „ღმერთო არ გაგიწერეს, და რაში არ შეჰამოა!“

დევა აიხედა ზევით და ხელმწიფის შვილი რო მზეთუნახსავთან ნახა, ერთი დაიღრიალა და დაუძახა ვაჟს:

— როგორ გაბედე, შე გლახავ, და უჩემოდ როგორ გარტყე ჩემი ოთახის კარიო!

— ეს შენი საქმე არ არის, და როგორ გაბედე — ამას ახლავე გიჩვენებო, — მიამხნა ვაჟმა და ჩავიდა ძირს.

დევი ზირიდან ცეცხლსა ჭერიდა, ისეთი გულმოსული იყო; მაგრამ ხელმწიფის შვილმა ბევრი არ აცალა და დაეტაკნენ ერთმანეთს. სამი დღე-ღამე ჭიდაობდნენ. ბოლოს მოუბრუნდა ვაჟი დევს და კისრამდის მიწაში ჩაუღა. იძრო ლეკური და უნდოდა თავი მოეჭრა დევისათვის. მაშინ დევი შეეხვეწა:

— ნუ მოძკლავ, და
 რაც გინდა, შეგის-
 რულებო.

— აბა ჩემი ძმები
 გამიცოცხლეს, და შემ-
 დევ ამ მხარეს შენი
 ბუნტელიც არ ვნა-
 სოო, — უთხრა.

ამოიუვანა დევი
 მიწიდან და შეკადრ
 ძმებთან მიიუვანა.
 დევმა გადააფურთხა
 ორივეს და გააცო-
 ცხლა. „აი, ჯიძა-

ღურელი*), რამდენ ხანს კეპინებიაო“, — თქვენ. გაიხედეს და
 თავის უძცროსი ძმა ნახეს. გადაეხვივნენ ერთმანეთს, და როდეს
 სანც ეგვლაფერი გაიგეს, კიდევ უფრო გაეხარდათ. დევი მამინვე
 გადიკარება და მისი კვალი აღარ უნახავს სულდგმულ კაცს.

ბეერი დრო გაატარეს ერთად მხიარულად და ბოლოს უფროსი
 და საშვალდი ძმა ორივე თავის სასკლმწიფოს წავიდა; უძცროსი
 კი აქ დარჩა. ამის შემდეგ სამივე ძმა ბედნიერად ცხოვრობდა.
 ვერაფერ ვერ ბედავდა მათზე თავდაცემას და ისე დაამინეს
 უველა, რო მათი სამეფოს მიწასზე უფის შედგმისაც კი ეშო-
 ნოდათ. ზევით ჩიტს ვერ გადაფურინა, და ძირს ჭიანჭველა
 ვერ შეცოცებულებო.

წუხელი იქ ვიკავ, და დღეს აქ გაიხელით.

*) მამა-მკვდარი, ამ სიტყვას შეგორელი ხშირად ხმარობს ლაპარაკის დროს.

ანეტას თაიგული

ოსუცებული, დასუსტებული ბებია იჯდა სავარძელში გაღებულ ფანჯრის წინ, სადაც უხვად უბერავდა გაზაფხულის სუფთა სილა. ფანჯარასთან გამართული იყო ვეავეილნარი, აჭრელებული გაზაფხულის მრავალფერ ვეავეილებით. მაგრამ ბებიას ისინი არ ენახა; მის წინ დაფუსფუსებდა სამი

შვილის-შვილი: ოლა, სონა და ვეველაზე უმცროსი—ანეტა.

— აი, შვილის-შვილებო, მე სიარული არ შემიძლია, — ამბობდა ბებია, — მომიკრეფდით ვეავეილებს და მომთავაზებდით თითო თაიგულს; დავტებოდე მათი სიმშვენსით და ვიკემებდი სასიამოვნო სურნელებს.

— ძალიან კარგი, ძალიან კარგი!.. მოგიკრეფთ, სავუარჯლო ბებია! — შესძახეს შვილის-შვილებმა.

— მე იასამანსა და ნარგისს მოგიკრეფე, — სთქვა ოლამ.

— მე კიდევ ზამბახს, — ამბობდა სონა.

— შენ, შენ რაღას მომიკრეფ? — ჰკითხა ბებიამ ანეტას.

— მე, ბები, მაგკვარ ვეავეილებისა არაფერი ვიცი; ვიცი მხოლოდ, რომ შენ გიუვარს ასკილის ვეავეილი.

— ასკილი, ტურფავ, ჯერ არ გაშლილა: ის ჯერ ისევ მწვანედ გამოიეურება. ერთობ კელიანია, და აკერ, აი, იმ ღობის ძირში სდგას.

— მე მოვიკრეფ უსათუოდ! — გადასწევიტა ანეტამ. — მე ვიცი, სადაც არის: ღობესთან, ვეავეილთა კვლების მახლობლად... ის ძალიან იკბინება...

ამ სიტუებთან ერთად ანეტამ ბაღისაკენ მოჰქურცნლა.

ოლამ და სონამ მოჰკრიფეს ვეპილები, შეჰკრეს თითო თაიგული, ჩადგეს წვალთ სავსე ჭიქაში და ბებიას წინ ჩაუშვერივეს.

ანეტამ კარგა ხანს დაიკვიანა... შემდეგ მოვიდა მოქანცული, გაწითლებული, ხელებზე ბუსუსებ-დაურილი და თვალცრემლიანი. მკვამ ამეტა სცდილობს დაჰფაროს თავისი მდგომარეობა და მომღიმარი სთავაზებს ბებიას... ჯინჯრის კონას.

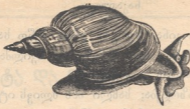
ეველამ გადინხარხარა. ოლა და სონა დიდხანს იცინოდნენ ზაწაწა დიას მოქმედებაზე.

— ჰხედავ, როგორი ზატევი სცა ბებიას! ეპვილებიც ასეთი უნდა! ჯინჯართან ერთად ბორხვეენის ფოთლებიც უნდა თან მოგვეოლებინა, ანეტა!— ევიროდნენ დები ტაშის კვრითა ბებიასაც ძალა-უნებურად გაელიძა. მან ჩაიკრა გულში დამორცხვებული ანეტა და გამობიერად ჩაჰკოცნა.

— ნუ სწუსარ, ნუ ჯავრობ, გენაცვალოს ბებია!— უთხრა ბებიამ, — შენ ეველასე მეტი ზატევი მეცი: შენ დაამტეიცე, რომ ძალიან გიევარს ბებია შენი, რადგან არ დაინახე ზაწაწინა ხელები, დაისუსსე ჯინჯრით. შენ ხომ დარწმუნებული იუპვი, რომ ეს ჯინჯარი— ჩემი საეუარელი ასკილი იყო, და ესურდა გეაშებინა შენი ბებია.

დ. ე—სი.

ლოკოკინა

აღებში, ნესტიან კედლებზე და მინდვრებში სშირად შეხვდებით უბრალო ლოკოკინას. განსაკუთრებულ ეურადღებას იზიდავს შინი კირისაგან შელოვნურად გაკეთებული სახლი, უცნაურად სვეული ნიჟარა, რომელსაც ლოკოკინა ზურვით ატარებს.

ზიღებთ თუ არა ლოკოკინას ხელში, ის ძაძვინათვე ნიჟარაში მკრება და ისე იმალება, რომ სახლის კარებში თქვენ მხოლოდ რაღაც რბილ, ლორწოიან სსეულს ხედავთ; ხელს თუ შეახებთ, ის შეიკუმშება, რომ თავის ნიჟარაში სავსებით შემკრეს.

ლოკოკინა გრძნობს ადამიანის ხელს და ცდილობს კარკად დაიხლოს.

ასლა დადევით ნიჟარა მიწაზე და მოთმინებით დაუკვირდით. ლოკოკინა დაწუნარდა და გამოსწია ნიჟარიდან რბილ ლორწოიანი თავი; ამ თავზე თქვენ კარკად გაბრწყვთ ოთს რბილ სსწერტელს და ორი სსწერტლის ბოლოზე შავ წერტილებს—ლოკოკინას თვალებს. თავის შემდეგ ნიჟარიდან ლორწოიანი სსეული გამოჩნდება. ამ სსეულს ლოკოკინას ფესი ჰქვია. ამ ფესის შემწეობით დაცოცავს ლოკოკინა და ამ ფესითვე ვკრის ხეებს, ღობეებს და ფოთლებს; წებაღშიკი—ქვებს ან წულის მცენარეებს.

ბებერი ლოკოკინა სველ ბაღახში ბევრ კკერცსსა სდებს, რომელსაც მზე ათბობს, და უოველ კკერცსიდან იხეკება ჰატა

რა, სუსტი ლოკოკინა. ზურგზე ერთი ბეწო სახლი აქვს, სახლი უკვე კვერცხში იყო ჩასახული: შვილმა შეკვიდრებოთ მიიღო ის თავის დედისაგან.

ლოკოკინა იზრდება; სახლი მას ძლივს იტევს. იგი თავს ძაღლა იღებს, ათვალღერებს გარშემო ეველაფერს და მიცოცავს ნოეიერ ბაღასთან, ან ევაგილთან; ზირში ჰატარა კბილები აქვს, რომლებითაც ის ფოთლებს სწევეტს და სჭამს. სსეულში-გი ბაღასი ლორწოდ იქცევა. ლორწოთი ის ცოცვის დროს ქვებს და მცენარეებს კვერის. ამ ლორწოს ლოკოკინა ურევს კირს და იკეთებს ნიჟარას. ნიჟარა მას ძელების მავიურობას უწევს; მისი სსეული სომ სრულიად რბილია.

ლოკოკინას არ შეუძლია ნიჟარა თავიდან მოიძოროს. შესედება თუ არა რამე უსიამოვნება, ან რამე საფრთხეს წააწუდება, მაშინათვე თავის ნიჟარაში ძვრება.

აი, დადგა შემოდგომა. დაჭუნა ევაგილები; სეებს ფოთლები სცვივა. ჩვენ ლოკოკინასაც შესცივდა: ის ეძებს სადმე ქვებში, მიწას ან ხავსში ადვილს, უკეთებს თავის ნიჟარას თეთრი კირის კარებს, აწეობს ეველაფერს, როგორც წესი და რიგია, ნაიკეტება ძვრად თავის სახლში და სძინავს მთელი ზამთარი.

ძონდება სოღმე სძირად, რომ ფრინველები დამინებულ ლოკოკინას წააწუდებინ; სტეხენ ქვასე ნიჟარას, ლოკოკინას კი სჭამენ.

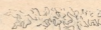
თუ ლოკოკინა ბებერია, ის გასაფხულზე ვეღარ გაიდვიძებს. მისი სახლი მისთვის კუბოდ იქცევა, რომლის სახურავს ის თვითონ იკეთებს.

ღნება მკედარი ლოკოკინა თავის სახლში; დაცარიელებული ნიჟარა-გი აგდია სადმე გზასე, სანამ ბუზანკალები და ჭიები არ მივანებენ და მივ თავშესაფარს არ გაიკეთებენ.

მ. ა.

კატა და ძელია

ერთ გლეხს ჭეუდა ერთი კატა. გლეხს მობურსა და ამ კატის კეება და გადასწევიტა სახლიდან გაგდო. ჩაბგდო საცალოში, ჰირი მაგრა მოაგრა, წაიუგანა და ტუეში გაუშვა: „წაიდეგს — დაიკარგოსო“.

კატამ ბეგრი იხეტიალა აქეთ-იქით და ბოლოს ერთ ტუის ძეველის ქონის ბანსე გაიკეთა ბინა და უსრუნველი ცხოვრება იწყო.

ერთხელ კატა სასეირნოდ წავიდა. წინ ძელია შემოეუარა; ძელას კატა თავის სიცოცხლეში არ ენახა და, რომ ჰირველად დაინახა, ძალიან გაჭკვირდა: „რამდენი წელიწადია, რაც მე ამ ტუეში ვცხოვრობ და ვერ ასეთი სადირი არ მი ნახავს“.

ძელია კატას მიესალმა და ჭკითხა:—კეთილო კაცო! მოთხარი ვინა ხარ, რამ მოგოევანა აქ, ან სასელად რა გქვინა?

— მე ციბირის ტუიდგანა ვარ თქვენთან მოსული და სასელადაც კატაფეი ივანისს შემხინა,—მიუგო კატამ.

ძელიამ კატა სახლში სტუმრად მიიწვია. ჩინებული მასწინძლობა გაუწია და თან ეკითხებოდა:

— ცოლი გეავს თუ არა, კატაფეი ივანის?

— არა, უცოლო ვარ,—უპასუხა კატამ.

— მეც განათხოვარი ვარ და ბარემ მე შეძირთე ცოლად.

კატამ ძელია ცოლად შეირთო.

ქორწილის მეორე დღეს შელია სამოვარზე წავიდა, კატა კი სახლში დასტოვა. შელიას წინ შეკელი შემოჭხვდა და დაუწყო კითხვა.

— სად დაიკარგე, ნათლიდედ, თვალთ აღარა ხჩანდი? ვუელა სურელებში დაგძებნე, მაგრამ ვერსად გიპოვე?

— თავი გამძნებე, შე ბრეუო! წინად კასათხოვარი ვიყავი, ესლა კი ქმარი შევირთე!

— ვის მისთხოვდი, ელისაბედ ივანოვნა?

— განა შენ კი არ გაიგე: ციმბირის ტუიდან რო კატაფეი ივანინია ჩამოსული, იმას გავეუ ცოლად.

— არა, არ გაშიგია, ელისაბედ ივანოვნა! ნეტა კი მაჩვენა შენი ქმარი და!

— ოჰო! ისეთი ბრახიანი ვინმეა ჩემი ქმარი, რომ თუ ვინმე თვალში არ მოუვიდა, მთლად შესწამს! თუ გინდა მისი ნახვა, ერთი ვეებერთელა ცხვარი მოსაკითხად მოუტანე და მოართვი, სოლო შენ მანც უნდა მოეფარო, რომ არ დაგიანახოს, თორემ ცუდ დღეს დაგაუენებს.

შეკელი ცხვრის საშოვნელად წავიდა. შელიას ახლა დათვი შეჭხვდა და იმანაც გამოკითხვა დაუწყო.

— რა თავი მოძაბესრე, შე ფეხებ მძახია შენა, ქმარი შევირთე.

— ვის მისთხოვდი, ელისაბედ ივანოვნა?

— ციმბირის ტუიდგან არის ჩვენთან მოსული! სახელად ცეც კატაფეი ივანინი ჰქვინან!

— არ შეიძლება მისი ნახვა, ელისაბედ ივანოვნა?

— ოჰო! ისეთი ბრახიანი ვინმეა ჩემი ქმარი, რომ, თუ ვინმე თვალში არ მოუვიდა, მთლად შესწამს! თუ გინდა რომ ჩემი ქმარი ნახო, ერთი ხარი მოსაკითხად მოუტანე; ხარი იქვე ახლოს დადევ, სოლო შენ თავი მოარიდე, რომ თვალი არ შეგასწროს, თორემ ცუდ დღეს დაგაუენებს კატაფეი ივანინი. შეკელმაკი ცხვარი უნდა მოუტანოს.

დათვი ხარის საძოვებელად წავიდა.

ძეულმა ცხვარი მოიტანა და შორი-ახლოს დასდვა. ვნახოთ, დათვიც ხარს მოაძუნძულებს.

— გამარჯობა, ძმაო, მიხეილ ივანოვიჩ!—ძეული დათვს მიესალმა.

— გაგიმარჯოს, ძმაო ლევან! რა ჰქენი: ვერა ხანსე ძელია თავისი ქმრით?

— ვერა.

— წადი მაშ გამოუძახე!

— არ შემიძლიან, მიხეილ ივანოვიჩ! შენ თვითონ გამოუძახე, ჩემსე გამბედავი ხარ!

— არც მე შემიძლიან, ძმაო ლევან.

საიდანღაც კურდღელი გამოვარდა.

— ეჭვი, შენ, ფეხებს-სლართა ეშმაკო! აქ მოეთრე!—დაუფვირა დათვმა კურდღელს.

კურდღელს დათვისა შეეშინდა და მასთან მივიდა.

— წადი, ძელას შეატუობინე, მიხეილ ივანოვიჩ თავის ძმით ლევან ივანოვიჩით ძღვნით მოსულან და თქვენს ნახვას ელიან თქო.

კურდღელი შესატუობინებლად გაიქცა.

დათვი და ძეული დამალვას ჭფიქრობდნენ.

— მე ხეზე ავალ,—უთხრა დათვმა.

— მე რაღა მეშველება, მიხეილ ივანოვიჩ,—ჰკითხა ძეულმა!—მე ხეზე ასვლა არ შემიძლიან! როგორმე დაშმაღე, შენი ჭირიძე, მიშველე რამე!

დათვმა ძეული სმირ ბუჩქებში შემაღა, შემოდანაც სძელი

ფოთლები დააუარბა, თვითონ-კი სის კენწერს მოაჯდა და იქვე დაიწყო მღვინე.
 დან დაიწყო თვალიერება.

კატა და შელაც გამოხსნდნენ.

კატამ თვალი მოჰკერა თუ არა ხარს, შეისვე გაქანდა და დაეპკერა; ჰირითა და ბრჭყალებით დაუწყო ხორცს მიძგნა და თან, თითქოს ვისმე ემუქრებო, კრუტუნი დაიწყო:— „ცოტაა, ცოტააო“.

„რა ჰატარაბა ჭროგორისარბი უოფილა“, — გაიფიქრა დათუმატ თან ჩაიდუღუნა: „ჩვენ ოთხნიც ვერ შევჭამთ ჭმავას ერთი არა ჰქუოფნის. ვინ იცის, თქნებ ჩვენც კი გაგკერას კბილი მაგ მსუნავმა“.

მკელი კატის ნახვის სურვილმა გაიტაცა და, რომ ენახა, ფთხილად თვალებიდან ფოთლების აცლას მოჰქუვა. კატამ ფოთლების შრიალი რომ გაიგო, იფიქრა, უეჭველად თავგაბო, გაჰქანდა და მკელს ჰირში მიახტა. მკელს შეეშინდა და მოჰკურცხლა; კატას უფრო შიშის ფეთება მოუვიდა მკელის დანახვაზე და თავის სამველად სწორედ იმ ხეზე ავარდა, რომელსედაც დათვი იჯდა.

„ოჰო, მეც დამინახა!“ — გაიფიქრა დათუმა, და რომ კატის წერბა არ გამხდარიყო ჩვენი დათუნია, იძვირა ფეხები და ძირს ტეპანანი მოიღო. დათვი წამოსტა და გაიქცა.

— დაიცადეთ, თქვე ლაზრებო, სვირს განვენებს თქვენ კატაფეი ივანინი! — მიამახა შელიამ.

ამ დღიდან ვეველ ცხოველს კატისა ეშინოდა, სოლო მელიამა და კატამ-კი მთელი საშორის სანოვაკე ჩაიგდეს სელში და დღესაც ტებილად ცხოვრობენ.

კ. კარდენახელი.

შეწირულება

ქ-ნო რედაქტორო!

მე და ჩემმა ძმამ შევავსოვეთ შეწირულება ჩვენ ნაცნობ ბავშვებში, დასავლეთ საქართველოში, აჭარლებისა და წყალდიდობისაგან დასარბლებულთათვის, რომელთაც კოსოვთ გადასცემთ და სია შემომწირულების გამოაცხადოთ ჟურნალ „ნაკადულში“.

შემომწირველთა სია: ტოტიკო, ზალიკო და ნინიკო კვირიკაშვილებმა 3 მან.—ქეთო თამარა და შოთა სინარულიძეებმა 1 მან.—ვასიკო ციციანოვმა 1 მან.—შალიკო დიდებულიძემ 1 მან.—ნინა და თინა ჩხეიძეებმა 1 მან.—ოლია ბებიაშვილმა 1 მან.—ნინო კვლენჯერიძემ 1 მან.—ე. გარაევმა 1 მან.—კ. გარაევმა 1 მან.—ი. ინწკირველმა 1 მან.—ხოსრო და შალიკო ჭუმბურიძეებმა 50 კ.—მარა და მიძავემა 50 კ.—ბურტუსამ და დოდოსი გამცელიძეებმა 50 კ.—თამარ კვალბამ 50 კ.—თამარ გაჩეილაძემ 50 კ.—ლურჯა და ტუსუ ვერცვაძეებმა 50 კ.—დათიკო გაჩეილაძემ 50 კ.—ამბროსი გავაშვილმა 50 კ.—ცაცა, სურჯა და კოტე უნგიაძეებმა 1 მან.—ლუსია და ნატა სავარელიძეებმა 50 კ.—კაჭო, ქეთუშა და ნინიკო უნგიაძეებმა 50 კ.—შალიკო რუსაძემ 50 კ.—ა. დიუზერტმა 50 კ.—ალიკო ბარბაქაძემ 52 კ.—თამარ მამალაძემ 50 კ.

სულ შეგება 20 მან. 2 კან. ამ ფულიდან კოსოვთ ათი მანეთი გარდასცემთ აჭარლების სასარგებლოდ, ათი მანეთი და ორი კაპიკი წყალდიდობისაგან დასარბლებულთა სასარგებლოდ.*)

უფროსი მოსამზადებელი კლასის მოწაფეები

ტოტიკო და შალიკო კვირიკაშვილები.

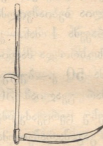
*) ფული უკვე გადაეცა ქართველ საქველმოქმედო საზოგადოებას რედ.

რეზუსი

(წარმოდგენილი თ. შარუშვილის შივრ)

ზატარა ქა-
ლის სახე-
ლი.

ს

მე-17 №-ში მოთავსებულ შარადისა და რეზუსის ახსნა.

- 1) ბუსარი.
- 2) ჯოხს რომ აიღებენ, კატა შეიტვობსო.

2/33

1916 წ. მიიღება ხელის მოწერა

დასურათებულ საყმაწვილო ჟურნალ

„ნაკადული“ № 8

წელიწადი მეთორმეტე

ჟურნალი „ნაკადული“ გამოევა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ მოწვეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით.

ჟურნალი გამომდის თვეში ორჯერ

24 წიგნი „ნაკადულისა“ **12 წიგნი** „ნაკადულისა“
მცირე წლოვანთათვის. მოზრდილთათვის.

ყოველი წიგნის პირველ გვერდზე იქნება მოთავსებული გამომჩენილ მხატვართა ნახატი.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—5 მან. იმათთვის, ვინც ჟურნალს რედაქციაში მოიკითხავს, გაგზავნილ კი 6 მან. ნახევარ წლით—3 მან. გაგზავნილ 3 მან. 50 კაპ. ცალ-ცალკე: მცირე წლოვანთათვის **24 წიგნი**—3 მან. გაგზავნილ 3 50 კაპ. მოზრდილთათვის **12 წიგნი**—3 მან. გაგზავნილ 3 მან. 50 კაპ. ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

ვსთხოვთ ხელის მომწერლებს თუ ჟურნალი „ნაკადული“ არ მისდით, ერთი თვის განმავლობაში გვაცნობონ და ადრესის გამოცვლა დროზე შეგვატყობინონ. ადრესის გამოსაცვლელად—40 კ. შეიძლება მარკებით გამოიგზავნოს.

ხელის მოწერა მიიღება

ტფილისში— „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბალაშვილის სახლი გოლოვინის პროსპ. № 8. Редакция „Накадули“, Головинский пр. № 8. შემოსასვლელი დავითის ქუჩიდან, № 2. და წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქ. **ქუთაისში**— ისიდორე კვიციანიძესთან, მ. ყაუხჩიშვილთან და თ. მთავრიშვილთან. **სამტრედიისში**— ვლ. ნაცვალაძესთან. **ფოთში**— ლუდმილვე მეგრელიშვილთან. **ბათუმში**— ტროფიმ ინასარიძესთან ფოსტაში, ტ. ანასტასია ლომინიძესთან. **ოზურგეთში** ტ. ლანჩხუთში— ლეო იმნაძესთან. **თელავში**— ვანო პაატაშვილთან. **ახალციხეში**— კონსტანტინე გვარამაძესთან. **ბაქოში**— მარიამ ნაკაშიძესთან. **გორში**— ქეთევან ჯავახიშვილთან და ნინო ლომოურთან. **ჭიხათურაში**— ივ. გომელაურთან. **ხონში**— შ. ი. ქავჭავიძესთან.

რედაქტორი **ნინო ნაკაშიძე**
გამომცემელი **მ. პავლე იოსების-ძე** თუმანიშვილი.